

**НАРЕДБА № 10 от 19.12.2017 г. за познавателните книжки,
учебниците и учебните помагала**

Обн. - ДВ, бр. 102 от 22.12.2017 г., в сила от 22.12.2017 г.; изм. и доп., бр. 35 от 24.04.2018 г., в сила от 24.04.2018 г.

Издаден от министъра на образованието и науката

**Глава първа
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ**

Раздел I

Основни положения

Чл. 1. (1) С наредбата се определя държавният образователен стандарт по чл. 22, ал. 2, т. 13 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО).

(2) Държавният образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала включва:

1. изискванията към съдържанието, графичния дизайн, полиграфическото и електронното изпълнение на познавателните книжки, учебниците и учебните помагала;

2. условията и реда за оценяване и одобряване на проектите на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти и на промените в тях, включително определянето на оценителите;

3. условията и реда за оценяване и одобряване на проектите на учебни помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина;

4. условията и реда за утвърждаване на списъка на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, които може да се използват в системата на предучилищното и училищното образование;

5. условията и реда за утвърждаване на списъка на учебните помагала за обучението по т. 3.

Чл. 2. (1) В предучилищното образование се ползват познавателни книжки и учебни помагала.

(2) В училищното образование се ползват учебници и учебни помагала.

(3) В училищното образование може да се ползват и учебни комплекти.

Чл. 3. (1) Познавателната книжка и учебникът са произведения по смисъла съответно на чл. 151, ал. 1 и 2 ЗПУО.

(2) Познавателните книжки се създават като печатни издания, печатни издания с електронен вариант или електронни издания.

(3) Учебниците се създават като печатни издания или печатни издания с електронен вариант.

(4) Учебниците за обучение по специалните предмети за учениците със сензорни увреждания се изготвят и на електронен носител.

Чл. 4. Според предназначението си учебниците са за обучение по:

1. учебните предмети от общообразователната подготовка;

2. задължителните модули от профилираната подготовка;

3. учебните предмети майчин език, религия и хореография;

4. учебните предмети или модули от общата професионална подготовка;

5. специалните предмети за учениците със сензорни увреждания.

Чл. 5. (1) Учебното помагало е произведение по смисъла на чл. 151, ал. 3 ЗПУО.

(2) Учебните помагала се създават като печатни издания, печатни издания с електронен вариант или електронни издания.

(3) Според функцията си учебните помагала може да бъдат дидактична игра, албум, блок, учебна тетрадка, учебна хрестоматия, сборник със задачи, с контурни карти, с учебни материали или с учебни анализи, учебен атлас, ръководство за учебна практика, учебен курс по теория и/или практика на професията.

(4) Учебните помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, може да имат и друга функция извън посочената в ал. 3.

Чл. 6. Учебният комплект включва учебник и едно или няколко учебни помагала, създадени в единна система и одобрени от министъра на образованието и науката.

Раздел II

Списък на познавателните книжки, учебниците, учебните комплекти и учебните помагала

Чл. 7. (1) Министърът на образованието и науката утвърждава списък на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, които може да се използват в системата на предучилищното и училищното образование за всяка учебна година.

(2) Списъкът на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти съдържа образователно направление/учебен предмет/модул, възрастова група/клас/ниво по Общата европейска езикова рамка, наименование, автор/и на текста, издател, оценители на съдържанието, на графичния дизайн и на полиграфическото изпълнение, година на одобрение.

(3) Списъкът по ал. 1 се публикува на официалната интернет страница на Министерството на образованието и науката до 31 януари всяка календарна година и се прилага за следващата учебна година.

(4) Познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, които не са включени в списъка по ал. 1, не може да се използват в системата на предучилищното и училищното образование.

(5) Министърът на образованието и науката утвърждава списък на учебните помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина. Списъкът се публикува на интернет страницата на Министерството на образованието и науката в 20-дневен срок след изтичане на срока по чл. 92, ал. 2.

Чл. 8. (1) Всяка година от 1 до 10 декември издателствата и/или авторът, които за предстоящата учебна година ще разпространяват одобрени познавателни книжки, учебници, учебни комплекти и учебни помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, подават в Министерството на образованието и науката (МОН)

заявление за включване в списъка по чл. 7, ал. 1 и/или в списъка по чл. 7, ал. 5.

(2) Познавателните книжки, учебниците, учебните комплекти и учебните помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, одобрени след срока по ал. 1, се включват допълнително в списъка по чл. 7, ал. 1 или в списъка по чл. 7, ал. 5, ако в 5-дневен срок от получаване на одобрението издателите им подадат заявление за разпространение за предстоящата учебна година.

(3) Не се включват в списъка по чл. 7, ал. 1:

1. познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, за които не е подадено заявлението по ал. 1;

2. познавателните книжки, учебниците, учебните комплекти, чиито автори и/или издатели не са подали документи за участие в процедура по оценяване и одобряване след извършени обективно необходими промени в съдържанието, в графичния дизайн, в полиграфическото или в електронното изпълнение или извършените промени не са били одобрени от министъра на образованието и науката.

(4) Не се включват в списъка по чл. 7, ал. 5 учебните помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, за които не е подадено заявлението по ал. 1.

Глава втора

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПОЗНАВАТЕЛНИТЕ КНИЖКИ, УЧЕБНИЦИТЕ И УЧЕБНИТЕ ПОМАГАЛА

Раздел I

Общи положения

Чл. 9. Изискванията, на които трябва да отговарят познавателните книжки, учебниците и учебните помагала, се отнасят до:

1. съдържанието;
2. графичния дизайн;
3. полиграфическото изпълнение;
4. електронното изпълнение.

Чл. 10. Познавателните книжки, учебниците и учебните помагала, с изключение на учебниците и учебните помагала по учебния предмет чужд език, по учебния предмет майчин език и по учебните предмети, които се изучават на чужд език, се съставят по начин, който осигурява условия за овладяване на книжовните езикови норми на българския език.

Чл. 11. (1) Познавателните книжки, учебниците и учебните помагала трябва да са съобразени с възрастовите характеристики на децата и учениците, както и да насърчават самостоятелността и мисленето.

(2) Познавателните книжки, учебниците и учебните помагала не може да съдържат елементи на търговска реклама.

(3) Познавателните книжки, учебниците и учебните помагала не може да съдържат текстове, които допускат дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, религия, образование, увреждане, произход, убеждения, обществено положение и имуществено състояние, както и всякакви други

признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Раздел II

Изисквания към съдържанието на познавателните книжки

Чл. 12. Изискванията към съдържанието на познавателната книжка се отнасят до:

1. съответствието с държавния образователен стандарт за предучилищното образование;
2. текста и извънтекстовите компоненти;
3. структурирането;
4. езика на познавателната книжка.

Чл. 13. (1) Съответствието на съдържанието на познавателните книжки с държавния образователен стандарт за предучилищното образование се отнася до очакваните резултати по ядра от едно или повече образователни направления за съответната възрастова група.

(2) Съдържанието на електронния вариант на познавателната книжка или на електронното ѝ издание трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да съответства на очакваните резултати по ядра от едно или от няколко образователни направления за съответната възрастова група;
2. да включва с образователна цел различни медийни формати, като текст, изображения, видеозапис, аудиозапис, анимация, симулации и др., които не могат да бъдат представени в печатното издание на познавателната книжка.

Чл. 14. Текстът и извънтекстовите компоненти на познавателната книжка трябва да отговарят на следните изисквания:

1. да съответстват на:
 - а) съвременността, като информацията и данните са актуални и точни;
 - б) възрастовите характеристики и познавателните възможности на възрастовата група на децата, за които е предназначена;
2. да осигуряват:
 - а) възможност за придобиване на знания, умения и формиране на отношения;
 - б) системност и яснота в представяне на съдържанието по съответното образователно направление, като новите представи трябва да са изградени на основата на вече познатото;
 - в) стимулиране на творческата дейност;
 - г) ясно подчертани връзки между образователните направления.

Чл. 15. Структурирането на познавателната книжка трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да представя изложението на съдържанието в логическа последователност;
2. да осигурява съотношение между текст и илюстративен материал, съобразено с възрастовата група на децата, за които е предназначена познавателната книжка.

Чл. 16. Езикът на познавателната книжка трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да съответства на книжовните езикови норми на българския език;
2. да е съобразен с възрастовата група на децата, за които е предназначена познавателната книжка;
3. да се използва точно терминологията на съответното образователно направление;
4. да осигурява последователност и единност в употребата на термини и символи.

Раздел III

Изисквания към съдържанието на учебниците

Чл. 17. Изискванията към съдържанието на учебника се отнасят до:

1. съответствието с учебната програма;
2. текста и извънтекстовите компоненти;
3. структурирането;
4. езика на учебника.

Чл. 18. (1) Съдържанието на учебника по учебен предмет от общообразователната подготовка трябва да отговаря напълно на съответната учебна програма по отношение на учебното съдържание (теми, компетентности като очаквани резултати от обучението по съответните теми, нови понятия).

(2) Съдържанието на учебника по чужд език от общообразователната подготовка трябва да отговаря напълно на учебната програма по отношение на учебното съдържание (тематичните области, компетентности като очаквани резултати от обучението по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане, нови знания).

Чл. 19. (1) Съдържанието на учебника по задължителен модул от профилираната подготовка трябва да отговаря напълно на съответната учебна програма по отношение на учебното съдържание (теми, компетентности като очаквани резултати от обучението по съответните теми, нови понятия).

(2) Съдържанието на учебника по задължителен модул от профилираната подготовка по чужд език трябва да отговаря напълно на учебна програма за съответния задължителен модул по отношение на учебното съдържание (тематични области, компетентности като очаквани резултати от обучението, нови знания).

Чл. 20. Съдържанието на учебника по учебен предмет или модул от общата професионална подготовка трябва да отговаря напълно на съответната учебна програма по отношение на:

1. целите и очакваните резултати;
2. учебното съдържание от типовия учебен план.

Чл. 21. Съдържанието на учебника по майчин език, по религия и по хореография трябва да отговаря напълно на съответната учебна програма по отношение на учебното съдържание (теми, компетентности като очаквани резултати от обучението по съответните теми, нови понятия).

Чл. 22. Съдържанието на учебника по специален учебен предмет за учениците със сензорни увреждания трябва да отговаря напълно на съответната учебна програма по отношение на:

1. целите и очакваните резултати по темите от съответния специален предмет, посочени в съответната учебна програма;
2. специфичните методи на обучение;
3. темите и структурата на учебната програма.

Чл. 23. (1) Съдържанието на електронния вариант на учебник по учебен предмет или модул трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да съответства на темите и на очакваните резултати към тях от учебната програма;
2. да е съобразено с възрастовите характеристики на учениците;
3. да насърчава самостоятелността и мисленето;
4. да включва с образователна цел различни медийни формати, които не могат да бъдат представени в печатното издание на учебника;
5. да стимулира взаимодействие между участниците в образователния процес;
6. да подпомага използването на разнообразни методически решения и учене чрез практика;
7. да дава възможност за самооценяване на постиженията на учениците.

(2) Електронният вариант на учебник по чужд език трябва да съдържа аудиофайлове на съответния чужд език.

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) (1) Текстът и извънтекстовите компоненти в учебника трябва да отговарят на следните изисквания:

1. да съответстват на:
 - а) съвременното състояние на науката, като информацията и данните трябва да са актуални и точни, а източниците на информация да са коректно обозначени;
 - б) възрастовите характеристики на учениците, като равнището на трудност на съдържанието, примерите и илюстративният материал са съобразени с учебната програма;
2. да осигуряват:
 - а) последователност и приемственост в учебното съдържание чрез подходящо актуализиране на вече придобити знания и умения и чрез ясно подчертани връзки между сродни теми и понятия;
 - б) системност и яснота при въвеждането на понятията, теориите или елементи от тях в съответния учебен предмет, като новите трябва да са изградени на основата на познатото;
 - в) усъвършенстване на умения и задълбочаване или разширяване на знания от предходни години;
 - г) балансираност на информацията, предвидена за нови знания, за упражнения, за преговор, за обобщения, в съответствие с препоръчителното процентно разпределение в съответната учебна програма;

д) условия за формиране на ключовите компетентности, конкретизирани в съответната учебна програма, и възможности за практическото им прилагане;

е) условия за насърчаване и улесняване на самостоятелното търсене на информация от различни източници;

ж) условия за представяне на единството в човешкото многообразие и за толерантно отношение към различието;

з) възможности за самостоятелно учене, критично мислене и творческа дейност;

и) възможности за вътрешнопредметни и междупредметни връзки с изключение на учебниците по специалните предмети за учениците със сензорни увреждания;

й) възможности за самооценяване на постиженията на учениците с изключение на учебниците по специалните предмети за учениците със сензорни увреждания.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) Пояснителните текстове трябва да обясняват новите понятия от учебната програма според възрастовите особености.

(3) Допълнителните текстове трябва да са свързани с основното учебно съдържание и/или със задачите и упражненията в учебника, и/или с приложението на знанията и уменията.

(4) Текстът и извънтекстовите компоненти в учебниците с продължителност на ползване повече от една учебна година не трябва да изискват или да предполагат писмено изпълнение или изпълнение чрез действия, нарушаващи първоначалния вид на учебника.

Чл. 25. (Доп. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) Структурирането на учебника трябва да отговаря на следните изисквания:

1. (доп. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) темите в учебника да са в съответствие с последователността на темите в учебната програма, когато това е посочено изрично в нея;

2. да съдържа разбираем апарат за ориентиране на ученика при използването на учебника - например: съдържание, шрифтови и цветови откроявания, указатели, колонцифри и др.;

3. да представя изложението на съдържанието в логическа последователност във всяка урочна единица;

4. да откроява ясно темите за нови знания и новите понятия;

5. да осигурява баланс между текст и илюстративен материал - например: снимки, рисунки, графики и др.;

6. да е постигната целесъобразност на включените допълнителни текстове по отношение на учебното съдържание, на възрастовите характеристики и на спецификата на учебния предмет - например: документи, христоматийни материали, биографични и научни сведения, статистически данни и др.;

7. да е налице справочен апарат - например: пояснителни текстове, речници, указатели, таблици, символи и съкращения и др., приети в дадена област на науката;

8. да притежава апарат за организиране на усвояването - например: задачи с различна степен на трудност; задачи, стимулиращи самостоятелната и груповата изследователска работа на учениците; систематизиращи и обобщаващи таблици, тестове и др.;

9. да предлага възможности, които съответстват на различни стилове на учене чрез разнообразни, подходящи за възрастта на учениците и балансирани учебни дейности и задачи.

Чл. 26. Езикът на учебника трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да съответства на книжовните езикови норми на българския език с изключение на учебниците по учебния предмет чужд език, по учебните предмети, които се изучават на чужд език, и по учебния предмет майчин език;

2. да е съобразен с възрастовите характеристики на учениците, за които е предназначен;

3. да се използва точно терминологията на съответната научна област на познание, като се основава на придобитите знания;

4. да осигурява последователност и единност в употребата на термини и символи;

5. да подпомага учениците да разбират и осмислят съдържанието;

6. да дава възможност за максимално използване на книжовния български език като инструмент за придобиване на знанията и уменията в съответната научна област.

Раздел IV

Изисквания към съдържанието на учебното помагало

Чл. 27. (1) Съдържанието на учебното помагало трябва да е съобразено с учебната програма по съответния учебен предмет или модул по отношение на учебното съдържание (теми, компетентности като очаквани резултати от обучението по съответните теми, нови понятия).

(2) Съдържанието на учебното помагало като средство за подпомагане на училищното обучение и самоподготовката трябва да съответства:

1. на съвременното развитие на науката и технологиите;

2. на възрастовите характеристики и познавателните възможности на децата или на учениците, за които е предназначено.

(3) Учебното помагало за подпомагане на училищното обучение в зависимост от предназначението си трябва да осигурява условия за:

1. конкретизиране, разширяване или задълбочаване на учебното съдържание изцяло или в отделни части и/или затвърждаване, и/или

2. за практическо прилагане на придобитите компетентности.

(4) Езикът на учебното помагало трябва да отговаря на изискванията по чл. 16 или съответно на изискванията по чл. 26.

Чл. 28. (1) Съдържанието на учебното помагало за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, трябва да съответства на учебната програма по съответния учебен предмет по отношение на учебното съдържание (теми, компетентности като очаквани резултати от обучението по съответните теми, нови понятия)

(2) Учебното помагало за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, трябва да осигурява условия за:

1. усвояване на учебното съдържание;
2. за практическо прилагане на придобитите компетентности.

(3) За учебното помагало за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, се прилагат съответно изискванията на чл. 27, ал. 2 и 4 и чл. 29.

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) (1) Съдържанието на електронния вариант или електронното издание на учебно помагало, предназначено за училищното образование, трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да съответства на теми и на очакваните резултати към тях от учебната програма;

2. да подпомага мотивацията на учениците;

3. да включва с образователна цел различни медийни формати, като текст, изображения, видеозапис, аудиозапис, анимация, симулации и др., които не могат да бъдат представени в печатното издание на учебното помагало;

4. да стимулира взаимодействие между участниците в образователния процес;

5. да подпомага използването на разнообразни методически решения и учене чрез практика;

6. да дава възможност за самооценяване на постиженията на учениците.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.).

Раздел V

Изисквания към графичния дизайн, полиграфическото и електронното изпълнение на познавателните книжки, учебниците и учебните помагала

Чл. 30. Изискванията по този раздел се отнасят до:

1. графичния дизайн и илюстрациите;
2. хартията и подвързията;
3. типографията;
4. форматите;
5. паспортната и библиографската информация;
6. електронното изпълнение.

Чл. 31. (1) Всички познавателни книжки, учебници и учебни помагала, независимо от вида им, трябва да отговарят на следните изисквания за графичен дизайн и илюстрации:

1. цялостна художествена идея, ясна конструктивна и пространствена композиция, графично и стилово единство на съставните текстови и картинни съобщения в съответствие със съдържанието;

2. съответствие на художествената форма със спецификата на образователното направление, учебния предмет или модула, както и с възрастовите характеристики за възприемане от децата и учениците;

3. функционалност на графичната комуникация, съответстваща на съдържанието и систематизираща степенуването по важност на текстовете и изображенията;

4. балансирано цветово комбиниране на база пълноцветно, черно-бяло полутоново или щрихово изображение, осигуряващо визуална хармония за нормалното възприемане на текстовата и на илюстративната информация;

5. художествената страна на картинните съобщения - илюстрации, рисунки, фотоизображения, схеми, диаграми, чертежи и др., да отговаря на съдържанието на текстовите съобщения и да ги онагледява;

6. стилова издържаност и ясна графична концепция, обединяваща оформлението на корицата и книжното тяло;

7. при присъствие на логотип върху корицата да се спазват правилата за използването и експонирането му, ако съществуват такива.

(2) Графичният дизайн и илюстрациите на учебниците под формата на печатно издание, които се предоставят за безвъзмездно ползване с продължителност повече от една учебна година, не трябва да включват елементи, които изискват или предполагат писмено изпълнение или изпълнение чрез действия, нарушаващи първоначалния вид на учебника.

Чл. 32. Хартията на познавателните книжки, учебниците и учебните помагала трябва да осигури добър контраст и цветност - при пълноцветен, двуцветен или едноцветен печат.

Чл. 33. (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) (1) Изискването по чл. 32 се изпълнява чрез:

1. матова хромов хартия или офсетова хартия с плътност не по-малко от 80 г/кв. м и белота не по-ниска от 80 % при пълноцветен, двуцветен или едноцветен печат;

2. (изм. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) обемна хартия с плътност не по-малко от 50 г/кв. м и белота не по-ниска от 70 % при пълноцветен, двуцветен или едноцветен печат.

(2) Изискванията по чл. 32 за познавателните книжки, за учебниците от I до VII клас и за учебните помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, се изпълняват чрез пълноцветен печат.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) За корици на познавателни книжки, на учебници и на учебни помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, се използва хромов картон с плътност не по-малко от 200 г/кв. м.

(4) Корицата на учебниците с продължителност на ползване повече от една учебна година трябва да е едностранно ламинирана. Скрепването на корицата към книжното тяло може да бъде чрез лепене, шиене с конец или шиене с телчета. Лепилата, употребявани за скрепване към книжното тяло, трябва да осигуряват здравина, еластичност и гъвкавост, издръжливост и удобство при многократното използване на учебниците.

(5) За корици на учебни помагала се използват картони с плътност не по-малко от 170 г/кв. м в зависимост от предназначението и формата им.

Чл. 34. (1) Познавателните книжки, учебниците и учебните помагала - печатни издания, са под формата на брошура.

(2) Скрепването на изданието може да е чрез лепене, шиене с конец или шиене с телчета. За учебниците с продължителност на ползване повече от една учебна година скрепването трябва да осигурява здравина, еластичност и гъвкавост, издръжливост и удобство при многократното им използване.

Чл. 34а. (Нов - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) Учебниците от I до VII клас вкл. - печатни издания, които са с обем над 18 печатни коли, се изготвят като две отделни книжни тела.

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) (1) Форматът на познавателната книжка, учебника и учебното помагало се определя от вида на изданието и спецификата на учебния предмет, модула или образователното направление.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) Изискванията към форматите са:

1. 600x900/8, 600x840/8, 540x840/8 - за буквар;

2. 600x900/8, 600x840/8, 540x840/8, 600x900/16, 700x1000/16 - за познавателни книжки и за всички останали учебници.

(3) При отпечатването на учебното помагало могат да се използват всички потребителски хартиени формати в зависимост от вида, характера и предназначението на помагалото.

Чл. 36. Изискванията към типографията на познавателната книжка, учебника и учебните помагала са:

1. цялостната графична концепция на изданието и стилово единство на типографската композиция;

2. използване на шрифтови гарнитурни с кирилски, латински или други буквени и специални знаци, построени с ясен и четлив рисунък;

3. максимална функционалност и комуникативност на текстовата информация: използване на пълната гама начертания в една шрифтова гарнитура, ако е необходимо, или хармонизиране на графичните характеристики на ползваните различни шрифтови гарнитурни;

4. ергономични междуредови и междубуквени разстояния, осигуряващи оптимални условия за възприемане на текстовите съобщения и ритмичност при четене;

5. типографското оформление на основния текст и на допълнителните текстове и елементи да е съобразено с ергономичните, художествените и естетическите принципи на пространствената композиция;

6. спазване на стилового обособяване на текстовете и типографските елементи в книжното тяло, на типологията и обособяването на графичните елементи в дизайна на изданията;

7. големината на буквените знаци в основните текстове е:

а) познавателна книжка - не по-малко от 12 пункта;

- б) буквар - не по-малко от 16 пункта;
- в) учебници и учебни помагала за I - II клас - не по-малко от 14 пункта;
- г) учебници и учебни помагала за III - IV клас - не по-малко от 13 пункта;
- д) учебници и учебни помагала за V - VII клас - не по-малко от 12 пункта;
- е) учебници и учебни помагала за VIII - XII клас и по ниво/нива от Общата европейска езикова рамка - не по-малко от 11 пункта;

8. информацията, която трябва да фигурира на първа корица, е: автор или автори на познавателната книжка, учебника или учебното помагало, заглавие, образователно направление/учебен предмет/модул, възрастова група/клас/ниво от Общата европейска езикова рамка, име на издателството; в учебниците по чужд език по нива от Общата европейска езикова рамка като информация може да фигурира и клас.

Чл. 37. Познавателните книжки, учебниците и учебните помагала трябва да съдържат паспортна и библиографска информация, която включва:

1. година на публикуването и латинската буква „С“, заградена в кръгче, поставена пред имената на носителите на авторски права, както и на лицето, на което е отстъпено изключителното право за използване на учебника, по реда: автор на текста, художник - автор на графичния дизайн, художник - автор на илюстрациите, художник - автор на корицата, фотограф, издател;

2. издателско каре, включващо: заглавие, автор/и, редактор, художник - автор на графичния дизайн, художник - автор на илюстрациите, художник - автор на корицата, фотограф, № на изданието, година, формат, обем;

3. за печатните издания издателското каре включва още и: международен стандартен книжен номер (ISBN), издателство и адрес.

Чл. 38. Електронният вариант на познавателна книжка, учебник и учебно помагало трябва да включва формати, които не могат да бъдат представени в печатното издание.

Чл. 39. (1) В зависимост от предназначението си електронното издание може да съдържа:

1. аудиофайлове, видеофилми, интерактивни анимации, 3D визуализации и др.;

2. илюстрации с възможности за увеличаване и фокусиране на отделни детайли;

3. виртуални симулации на процеси, опити и др. за целите на обучението.

(2) Електронното издание трябва да е създадено на основата на познати модели за навигация и за извличане на информация и да е лесно за използване от децата и учениците без необходимост от допълнителни инструкции.

Глава трета
УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОЕКТИ НА
ПОЗНАВАТЕЛНИ КНИЖКИ, УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ КОМПЛЕКТИ

Раздел I

Общи положения

Чл. 40. Процедура по оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки се провежда по едно или няколко образователни направления за определена възрастова група на предучилищното образование.

Чл. 41. Процедура по оценяване и одобряване на проекти на учебници или на учебни комплекти се провежда по определен учебен предмет или модул за един или повече класове или по ниво/нива от Общата европейска езикова рамка.

Чл. 42. Вносители на проекти на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект в процедурата по оценяване и одобряване могат да бъдат издатели и/или автори.

Чл. 43. Процедурата по оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, на учебници или на учебни комплекти включва:

1. допускане до оценяване;
2. оценяване на съответствието на проектите с изискванията на глава втора;
3. оценка за пригодността на проектите за прилагане в училище - само за проектите на учебници и учебните комплекти;
4. одобряване на проектите на познавателна книжка, на учебник и на учебен комплект.

Чл. 44. (1) Процедура по оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, на учебници и на учебни комплекти се открива със заповед на министъра на образованието и науката:

1. след утвърждаване на нови учебни програми - за училищното образование, и след приемане или изменение на държавния образователен стандарт за предучилищното образование - за предучилищното образование;

2. когато нито една от одобрените познавателни книжки, съответно нито един от одобрените учебници или учебни комплекти не е разпространен за началото на учебната година;

3. когато нито един от издателите на одобрените познавателни книжки, учебници и учебни комплекти не е подал заявлението за включване в списъка по чл. 7, ал. 1;

4. когато при проведена процедура не е одобрена нито една познавателна книжка, съответно нито един учебник или учебен комплект;

5. когато в процедура, открита при условията и по реда на глава четвърта, нито един автор и/или издател на одобрена познавателна книжка, на одобрен учебник или на одобрен учебен комплект не е подал документи за участие или нито един проект на променена познавателна книжка, на променен учебник или на променен учебен комплект не е одобрен.

(2) В заповедта на министъра на образованието и науката по ал. 1 се определят:

1. образователното/образователните направление/направления и възрастовата група за предучилищното образование;

2. учебният предмет или модулът, както и класът или класовете, или нивото/нивата от Общата европейска езикова рамка, за които е предназначен учебникът или учебният комплект;

3. учебната година, от която познавателната книжка, учебникът или учебният комплект ще се използва в предучилищното, съответно в училищното образование;

4. видът на изданието - печатно издание, печатно издание с електронен вариант или електронно издание;

5. срокът за подаване на документите за участие, който не може да бъде по-кратък от 12 месеца от датата на публикуване на заповедта;

6. мястото и времето за отваряне на документите;

7. допълнителни условия за участие в процедурата.

(3) Заповедта на министъра на образованието и науката се публикува на интернет страницата на МОН.

Чл. 45. (1) Документите за участие в процедурата по оценяване и одобряване на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект са:

1. заявление за участие в процедура по оценяване и одобряване на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект по образец (приложение № 1);

2. проект на познавателна книжка, проект на учебник или проект на учебен комплект под формата на:

а) макет на печатното издание в 13 еднакви екземпляра - когато изданието е печатно или печатно с електронен вариант;

б) цифров носител на електронния вариант в 13 еднакви екземпляра - когато изданието е печатно с електронен вариант;

в) цифров носител на електронното издание в 13 еднакви екземпляра - когато изданието е електронно;

3. заверено „Вярно с оригинала“ от вносителя копие или извлечение от издателски или друг договор, удостоверяващ правото за възпроизвеждане и разпространение, което трябва да съдържа страните по договора, срока, предмета на договора и подписите на страните;

4. документ за платена такса за разглеждане на заявление за одобряване на познавателна книжка, учебник или учебен комплект, определена в Тарифата за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката.

(2) Вносителите може да не подават документите по ал. 1, т. 2, букви „б“ и „в“, ако в заявлението за участие в процедурата по оценяване и одобряване са посочили интернет адрес, чрез който да се осъществи достъп до електронното издание или до електронния вариант на печатното издание.

(3) В документите по ал. 1 се включват и проектите на учебни помагала, когато са в единна система с проекта на учебник и са определени в заповедта за откриване на процедура по оценяване и одобряване на учебен комплект.

(4) Формата и видът, в които се представят проектите на учебни помагала по ал. 3, се определят в заповедта за откриване на процедурата.

(5) В процедура по оценяване и одобряване на проекти на учебници и на учебни комплекти за VIII - XII клас вносителите имат право да подават макет на печатното издание за един проект на учебник само в един от вариантите по чл. 32 - пълноцветен, двуцветен или едноцветен печат.

Чл. 46. (1) Министърът на образованието и науката със заповед определя комисия за провеждане на процедурата по оценяване и одобряване на познавателни книжки, на учебници или на учебни комплекти.

(2) Членове на комисията не могат да бъдат лица, които са автори или рецензенти на внесен в процедурата за оценяване и одобряване проект на познавателна книжка, проект на учебник или проект на учебен комплект или са в други договорни отношения с издателство към момента на провеждането ѝ, които биха повлияли на обективността на оценяването.

(3) Обстоятелствата по ал. 2 се установяват с декларация, подписана от всеки член на комисията.

Раздел II

Допускане до оценяване

Чл. 47. Допускането до оценяване на внесените проекти на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект се извършва от комисията по чл. 46, ал. 1.

Чл. 48. (1) Комисията отваря постъпилите документи на открито заседание, на което може да присъстват вносителите или упълномощени от тях лица.

(2) На откритото заседание по ал. 1 комисията установява дали са внесени всички документи по чл. 45. При липса на някой от документите вносителите имат право да ги внесат най-късно до края на следващия работен ден след провеждане на откритото заседание.

(3) За резултатите от откритото заседание комисията изготвя протокол, който съдържа:

1. входящите номера на заявленията за участие в процедурата по оценяване и одобряване;

2. списък на вносителите на документи за участие в процедурата;

3. внесените документи по чл. 45;

4. установени липси на документи по чл. 45.

(4) Към протокола се прилага списък на вносителите или упълномощени от тях лица, присъствали на откритото заседание.

(5) Комисията проверява редовността на внесените документи за участие в процедурата на закрито заседание.

(6) При установяване на несъответствия на внесените документи с изискванията по чл. 45 вносителите се уведомяват писмено, като се определя двудневен срок за отстраняването им.

(7) При установяване на несъответствие на внесените документи с изискването по чл. 45, ал. 5 вносителите се уведомяват за несъответствието и имат право в двудневен срок писмено да заявят кой от подадените варианти на макет на печатното издание желаят да бъде оценяван в процедурата.

Чл. 49. (1) Не се допуска до оценяване проект на познавателна книжка, проект на учебник или проект на учебен комплект:

1. който не отговаря на изискванията по чл. 44, ал. 2, т. 1, съответно чл. 44, ал. 2, т. 2;

2. за който не е представен някой от документите за участие след изтичане на срока по чл. 48, ал. 2;

3. за който несъответствията във внесените документи не са отстранени в срока по чл. 48, ал. 6;

4. за който не е внесен пълният размер на таксата по чл. 45, ал. 1, т. 4.

(2) В случаите по чл. 48, ал. 7, ако вносителите не заявят в срок кой от подадените варианти на макет на печатното издание желаят да бъде оценяван в процедурата, не се допуска до оценяване нито един от подадените проекти на учебници и на учебни комплекти.

(3) За резултатите от закритото заседание комисията изготвя протокол, който съдържа:

1. списък на проектите на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект, допуснати до оценяване;

2. списък на проектите на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект, които не са допуснати до оценяване, и основанията и мотивите за недопускането им.

(4) Вносителите се уведомяват писмено за резултатите от допускането в 10-дневен срок от изготвянето на протокола по ал. 3.

(5) В тридневен срок от получаване на съобщението по ал. 4 вносителите на допуснатите до оценяване проекти внасят таксата за извършване на оценяването, определена в Тарифата за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката.

(6) Не се допускат до оценяване проекти, за които не е внесен в срок пълният размер на таксата по ал. 5.

Раздел III

Оценяване на съответствието на проектите на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект с изискванията на глава втора

Чл. 50. (1) Оценители на проекти може да бъдат специалисти:

1. в съответната научна област;

2. по учебния предмет, съответно по начална педагогика или по предучилищна педагогика;

3. в областта на графичния дизайн;

4. в областта на полиграфията.

(2) За процедурите по оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти министърът на образованието и науката след съгласуване с председателя на Българската академия на науките (БАН) утвърждава списък на оценители, който включва преподаватели във висши училища, научни работници от БАН, специалисти по графичен дизайн, специалисти по полиграфия, експерти от МОН или от регионалните управления на образованието (РУО) и учители.

(3) Списъкът по ал. 2 се изготвя, изменя и допълва по предложение съответно на ректорите на висшите училища, на директорите на институтите към БАН, на браншови организации и асоциации в областта на графичния дизайн и на полиграфията, на директорите на дирекции в МОН и Министерството на културата, на началниците на РУО и на признатите за представителни на национално равнище синдикални и работодателски организации в Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество в областта на предучилищното и училищното образование.

Чл. 51. (1) Оценяването на всеки един проект се извършва от оценители на съдържанието, оценители на графичния дизайн и оценители на полиграфическото изпълнение.

(2) За проектите на електронен вариант на печатното издание, както и за проектите на електронно издание не се определят оценители на полиграфическото изпълнение.

(3) Оценителите по ал. 1 се определят от списъка по чл. 50, ал. 2 със заповед на министъра на образованието и науката.

(4) Оценители не могат да бъдат лица, за които са налице обстоятелствата, посочени в чл. 159, ал. 1 ЗПУО.

(5) Липсата на обстоятелствата по ал. 4 се удостоверява с декларация, подписана от всеки оценител.

Чл. 52. (1) Съдържанието на проектите на познавателни книжки, на учебници и на учебни комплекти се оценява от седем оценители - двама специалисти в съответната научна област, един експерт от МОН или от РУО и четирима учители.

(2) При невъзможност да бъде определен специалист в съответната научна област като оценител се включва учител по съответния учебен предмет, по начална педагогика или по предучилищна педагогика.

(3) По изключение при невъзможност да бъде определен експерт от МОН или от РУО като оценител се включва учител по съответния учебен предмет, по начална педагогика или по предучилищна педагогика.

(4) Всеки оценител по ал. 1 оценява изпълнението на съответните изисквания по глава втора, раздели I, II и III в проекта на познавателна книжка и в проекта на учебник и изготвя писмено становище.

(5) При оценяване на проекти на учебен комплект се оценява и изпълнението на изискванията по глава втора, раздел IV в проекта на учебно помагало, което е в единна система с проекта на учебник.

Чл. 53. (1) Графичният дизайн на проектите на познавателни книжки, на учебници и на учебни комплекти се оценява от трима оценители.

(2) Всеки оценител по ал. 1 оценява изпълнението на съответните изисквания по глава втора, раздел V и изготвя писмено становище за всеки проект.

Чл. 54. (1) Полиграфическото изпълнение на проектите на познавателни книжки, на учебници и на учебни комплекти се оценява от трима оценители.

(2) Всеки оценител по ал. 1 оценява изпълнението на съответните изисквания по глава втора, раздел V и изготвя писмено становище за всеки проект.

Чл. 55. Писмените становища по чл. 52, ал. 4, чл. 53, ал. 2 и чл. 54, ал. 2 съдържат мотивирана оценка по всяко едно от съответните изисквания по глава втора, обосновано с конкретни примери от проекта, и завършват със заключение „Предлагам за одобрение“ или „Не предлагам за одобрение“. В случаите, в които оценката е „Не предлагам за одобрение“, в заключението се включва мотивирана аргументация с посочване на конкретните изисквания, на които не отговаря проектът.

Чл. 56. (1) За всеки проект на познавателна книжка, на учебник и на учебен комплект се формира обща оценка, която може да е:

1. „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“;

2. „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“.

(2) Общата оценка е „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“, когато представените становища със заключение „Предлагам за одобрение“ са не по-малко от: пет - от оценителите на съдържанието, две - от оценителите на графичния дизайн, и две - от оценителите на полиграфическото изпълнение.

(3) Общата оценка се формира от комисията по чл. 46, за което се съставя протокол. Неразделна част от протокола са становищата на оценителите.

Чл. 57. (1) Общата оценка се обявява на открито заседание, на което могат да присъстват вносителите или упълномощени от тях лица.

(2) Вносителите писмено се уведомяват за времето и мястото на заседанието по ал. 1 най-малко три дни преди деня на провеждането му.

(3) На заседанието по ал. 1 на вносителите се предоставят копия от становищата на оценителите с имената на съответните оценители. На вносителите, които не са присъствали на заседанието по ал. 1, се предоставят копия от становищата на оценителите с имената на съответните оценители в двудневен срок от откритото заседание.

Чл. 58. (1) Вносителите, чиито проекти са получили обща оценка „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“, могат да

поискат назначаване на контролна комисия за проверка на реда на извършеното оценяване по този раздел.

(2) Искането по ал. 1 може да се подаде еднократно в 3-дневен срок от деня на заседанието по чл. 57, ал. 1 и трябва да съдържа:

1. името и адреса на вносителя, както и телефон и електронен адрес за кореспонденция;

2. наименованието на внесения за оценяване проект;

3. описание на нарушението на реда на извършеното оценяване и посочване на доказателства, които го подкрепят;

4. подпис на вносителя.

(3) Министърът на образованието и науката назначава контролна комисия за проверка на реда на извършеното оценяване, която се произнася в 7-дневен срок.

(4) Вносителите се уведомяват за резултатите от направената проверка в 20-дневен срок от подаване на искането.

(5) Когато контролната комисия констатира съществени нарушения на реда на извършеното оценяване, министърът на образованието и науката взема решение процедурата по този раздел да се повтори от действието, което е било нарушено.

Раздел IV

Оценяване на пригодността за прилагане на проектите на учебници и учебни комплекти в училище

Чл. 59. (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) Оценяването на пригодността на проектите на учебници и учебни комплекти за прилагане в училище се извършва след изтичане на срока по чл. 58, ал. 2, след завършване на проверката или след повтаряне на процедурата при условията и по реда на чл. 58.

(2) Оценяването на пригодността за прилагане в училище се извършва само за проектите, получили оценка „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“.

(3) Оценяването се извършва във всяко училище от учителите, които преподават учебния предмет или модул в съответния етап от степента на образование, с изключение на командированите и отсъстващите поради ползване на законоустановен отпуск.

(4) За извършване на оценяването проектите на учебник или на учебен комплект се разпространяват от вносителите под формата на готово книжно тяло до всички училища, в които учебният предмет се изучава. В случаите, в които проектът е печатно издание с електронен вариант, електронният вариант се предоставя в училищата на цифров носител или се посочва интернет адрес, чрез който да се осъществи достъп до електронното издание.

(5) Министърът на образованието и науката утвърждава със заповед списъка на училищата по ал. 4 и определя срок за разпространение на проектите до училищата. Заповедта се публикува на официалната интернет страница на МОН.

(6) Министърът на образованието и науката със заповед дава указания за организиране и провеждане на оценяването на пригодността на проектите за всяка конкретна процедура. Заповедта се публикува на официалната интернет страница на МОН.

Чл. 60. (1) В оценяването на пригодността не участват проектите:

1. които не са доставени в училището;
2. които не са представени във формата по чл. 59, ал. 4;
3. за които не е предоставен електронният вариант на проекта на цифров носител или не е посочен интернет адрес, чрез който да се осъществи достъп до електронното издание - в случаите, когато проектът е печатно издание с електронен вариант;
4. които са доставени след срока по чл. 59, ал. 5.

(2) Случаите по ал. 1 се удостоверяват с протокол по образец, попълнен от директора на училището.

(3) В случаите по ал. 1 проектите получават служебни оценки „Неприложим“ според броя на учителите, участващи в оценяването в училището.

Чл. 61. (1) Извън случаите по чл. 60, ал. 1 всеки учител оценява пригодността на проектите за прилагане в училище и поставя оценка, която може да е „Приложим“ или „Неприложим“.

(2) Учителят извършва оценяването професионално, обективно и безпристрастно.

Чл. 62. (1) Оценка на учителите се обобщават за всяко училище и за всички училища на територията на съответното регионално управление на образованието при условията и по реда, определени в заповедта по чл. 59, ал. 6.

(2) Обобщаването на оценките на учителите от всички училища в страната се организира от МОН.

(3) За всеки проект се формира обща оценка за пригодността за прилагане в училище, която може да е „Приложим в практиката“ или „Неприложим в практиката“.

(4) Общата оценка за проекта е „Приложим в практиката“, когато той е получил оценка „Приложим“ от не по-малко от 50 % от всички учители в страната, участвали в оценяването.

(5) Общата оценка за проекта е „Неприложим в практиката“, когато броят на получените оценки „Неприложим“ е повече от 50 % от броя на всички получени оценки за него, включително оценките по чл. 60, ал. 3.

(6) Общите оценки за пригодността за прилагане в училище на проектите се обявяват на открито заседание, за провеждането на което вносителите, получили оценка „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“, се уведомяват писмено за времето и мястото на заседанието не по-късно от три дни преди деня на провеждането му.

Раздел V

Одобряване на проектите на познавателна книжка, учебник и учебен комплект

Чл. 63. Министърът на образованието и науката със заповед одобрява или отказва да одобри внесените проекти в срок не по-дълъг от 6 месеца от изтичане на срока по чл. 44, ал. 2, т. 5.

Чл. 64. (1) Одобряват се проектите на познавателна книжка, които са получили обща оценка „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“.

(2) Одобряват се проектите на учебници или на учебни комплекти, които са получили обща оценка „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“ и обща оценка „Приложим в практиката“.

Чл. 65. (1) Не се одобряват проектите на познавателна книжка, които са получили обща оценка „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“.

(2) Не се одобряват проектите на учебник или на учебен комплект:

1. които са получили обща оценка „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“, или

2. които са получили обща оценка „Неприложим в практиката“.

Чл. 66. Актовете по чл. 64 и 65 се съобщават писмено на вносителите в 3-дневен срок от издаването им.

Чл. 67. Вносителите се задължават да предоставят в МОН по три екземпляра от одобрената познавателна книжка, учебник или учебен комплект във вида, в който ще се разпространяват, в едномесечен срок от съобщаването по чл. 66.

Чл. 68. Одобрените познавателни книжки, учебници и учебни комплекти може да се използват за предучилищната и училищната подготовка до влизането в сила на нови учебни програми или до промяна на съдържанието, графичния им дизайн, полиграфическото или електронното им изпълнение.

Глава четвърта

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОЕКТИ НА ПОЗНАВАТЕЛНИ КНИЖКИ, УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ КОМПЛЕКТИ СЛЕД ИЗВЪРШЕНИ ПРОМЕНИ

Чл. 69. (1) В одобрените по реда на глава трета познавателни книжки, учебници и учебни комплекти могат да се извършват само обективно необходими промени на съдържанието, графичния дизайн, полиграфическото и/или електронното изпълнение.

(2) Обективно необходими промени са корекции на грешки или са следствие на промяна на нормативната уредба, обективна промяна на факти, обстоятелства, статистики и други подобни.

(3) Обективно необходими промени може да се извършват от авторите или издателите само по инициатива на министъра на образованието и науката.

(4) Авторите и/или издателите на одобрените познавателни книжки, учебници и учебни комплекти може да извършват поправки на очевидни фактически грешки по своя инициатива и без одобрение на министъра на образованието и науката.

(5) В случаите по ал. 4 авторите и/или издателите са длъжни да уведомят министъра на образованието и науката в едноседмичен срок от отпечатването на тиража и да предоставят по три екземпляра от поправените познавателни книжки, учебници или учебни комплекти в МОН.

Чл. 70. (1) Процедурата за оценяване на проекти след извършени обективно необходими промени се открива със заповед на министъра на образованието и науката, с която се определят:

1. познавателните книжки, учебниците или учебните комплекти, чието съдържание, графичен дизайн, полиграфическо и/или електронно изпълнение следва да се промени;

2. кратко описание на причината, налагаща промяната;

3. учебната година, от която променените проекти ще се използват в системата на предучилищното или училищното образование, ако бъдат одобрени;

4. срокът за подаване на документите за участие;

5. допълнителни условия за участие в процедурата.

(2) Заповедта по ал. 1 се съобщава в тридневен срок от издаването ѝ на издателите на познавателни книжки, учебници или учебни комплекти, чието съдържание, графичен дизайн, полиграфическо и/или електронно изпълнение следва да се промени.

Чл. 71. (1) Документите за участие в процедурата по този раздел са:

1. заявление по образец (приложение № 2);

2. проект на променена познавателна книжка, проект на променен учебник или проект на променен учебен комплект под формата на:

а) макет на печатното издание в 11 еднакви екземпляра - когато изданието е печатно или печатно с електронен вариант;

б) цифров носител на електронния вариант в 11 еднакви екземпляра - когато изданието е печатно с електронен вариант;

в) цифров носител на електронното издание в 11 еднакви екземпляра - когато изданието е електронно;

3. заверено „Вярно с оригинала“ от вносителя копие или извлечение от издателски или друг договор, удостоверяващ правото за възпроизвеждане и разпространение, което трябва да съдържа страните по договора, срока, предмета на договора и подписите на страните;

4. документ за платена такса в размер, определен в Тарифата за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката.

(2) Вносителите може да не подават документите по ал. 1, т. 2, букви „б“ и „в“, ако в заявлението за участие в процедурата по тази глава са посочили интернет адрес, чрез който да се осъществи достъп

до електронното издание или до електронния вариант на печатното издание.

Чл. 72. (1) Министърът на образованието и науката определя комисия, която:

1. организира дейността по оценяването;
2. проверява редовността на внесените документи.

(2) Членове на комисията не могат да бъдат лица, които са автори или рецензенти на внесен в процедурата за оценяване и одобряване проект на променена познавателна книжка, на променен учебник или на променен учебен комплект или са в други договорни отношения с издателство към момента на провеждането ѝ, които биха повлияли на обективността на оценяването.

(3) Обстоятелствата по ал. 2 се установяват с декларация, подписана от всеки член на комисията.

Чл. 73. (1) При установяване на липса на документи или на несъответствия в документите за участие с изискванията по чл. 71 вносителите се уведомяват писмено и имат право да ги отстранят в двудневен срок от получаване на уведомлението.

(2) Не се допускат до оценяване проекти, за които несъответствията в документите за участие не са отстранени или липсващите документи не са били представени в срока по ал. 1.

(3) Вносителите на допуснатите до оценяване проекти внасят такса за извършване на оценяването в размер, определен в Тарифата за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката.

(4) Не се допускат до оценяване проекти, за които не е внесен в срок пълният размер на таксата по ал. 3.

Чл. 74. (1) При промяна на съдържанието се определят петима оценители - един специалист в съответната научна област, един експерт от МОН или от РУО по съответния учебен предмет или съответно по предучилищно образование или начално образование и трима учители.

(2) При невъзможност да бъде определен специалист в съответната научна област като оценител се включва учител по съответния учебен предмет, по начална педагогика или по предучилищна педагогика.

(3) По изключение при невъзможност да бъде определен експерт от МОН или от РУО като оценител се включва учител.

(4) При промяна на графичния дизайн министърът на образованието и науката определя трима оценители на графичния дизайн - специалисти в областта на графичния дизайн.

(5) При промяна на полиграфическото изпълнение министърът на образованието и науката определя трима оценители на полиграфическото изпълнение - специалисти в областта на полиграфията.

(6) Оценителите по ал. 1, 4 и 5 се определят със заповед на министъра на образованието и науката.

(7) Оценители не могат да бъдат лица, за които са налице обстоятелствата, посочени в чл. 159, ал. 1 ЗПУО.

(8) Липсата на обстоятелствата по ал. 7 се удостоверява с декларация, подписана от всеки оценител.

Чл. 75. (1) Всеки оценител на съдържанието, на графичния дизайн и на полиграфическото изпълнение изготвя писмено становище, което съдържа едно от заключенията: „Предлагам за одобрение“ или „Не предлагам за одобрение“. В случаите, в които оценката е „Не предлагам за одобрение“, в заключението се включва мотивирана аргументация с посочване на конкретни изисквания, на които не отговаря проектът.

(2) Становищата по предходната алинея са със заключение „Предлагам за одобрение“, когато извършените промени отговарят на съответните изисквания по глава втора.

(3) За всеки проект на променена познавателна книжка, на променен учебник или на променен учебен комплект се формира обща оценка, която може да е:

1. „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“;

2. „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“.

(4) Общата оценка е „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“, когато представените становища със заключение „Предлагам за одобрение“ са не по-малко от: три - от оценителите на съдържанието, две - от оценителите на графичния дизайн, и две - от оценителите на полиграфическото изпълнение.

(5) Общата оценка се формира от комисията по чл. 72, за което се съставя протокол. Неразделна част от протокола са становищата на оценителите.

(6) Копия от становищата на оценителите с имената на съответните оценители се предоставят на вносителите на проекти в 3-дневен срок от съобщаването по чл. 76, ал. 3.

Чл. 76. (1) Министърът на образованието и науката със заповед:

1. одобрява проектите на променена познавателна книжка, на променен учебник или на променен учебен комплект, които са получили обща оценка „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“;

2. отказва да одобри проектите на променена познавателна книжка, на променен учебник или на променен учебен комплект, които са получили обща оценка „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“.

(2) Министърът на образованието и науката одобрява или отказва да одобри внесените проекти в срок не по-дълъг от три месеца от изтичане на срока по чл. 70, ал. 1, т. 4.

(3) Актовете по ал. 2 се съобщават на вносителя в 3-дневен срок от издаването им.

Чл. 77. Вносителите се задължават да предоставят в МОН по три екземпляра от одобрената познавателна книжка, учебник или учебен комплект във вида, в който ще се разпространяват, в едномесечен срок от съобщаването по чл. 76, ал. 3.

Глава пета

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОЕКТИ НА УЧЕБНИ ПОМАГАЛА ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО, ОРГАНИЗИРАНО В ЧУЖБИНА

Чл. 78. Процедура по оценяване и одобряване на проекти на учебни помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, съгласно чл. 297, ал. 1 ЗПУО се провежда:

1. по образователно направление „Български език и литература“ за една или няколко възрастови групи;

2. по учебните предмети български език и литература, история и цивилизации, география и икономика в частта им, отнасяща се до историята и географията на България, за един или няколко класа от определен етап на степента на образование.

Чл. 79. Вносители на проекти на учебни помагала в процедурата по оценяване и одобряване могат да бъдат издатели и/или автори.

Чл. 80. Процедурата по оценяване и одобряване на проекти на учебни помагала включва:

1. допускане до оценяване;

2. оценяване на съответствието на проектите с изискванията на глава втора;

3. одобряване на проектите на учебни помагала.

Чл. 81. (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.) (1) Процедура по оценяване и одобряване на проекти на учебни помагала се открива със заповед на министъра на образованието и науката:

1. след утвърждаване на нови учебни програми по чл. 297, ал. 3 ЗПУО - за подпомагане на обучението, организирано в чужбина;

2. когато при проведена процедура не е одобрено нито едно учебно помагало;

3. когато нито един от издателите на одобрените учебни помагала не е подал заявлението за включване в списъка по чл. 7, ал. 5;

4. когато в процедура, открита по реда на чл. 94, нито един автор и/или издател на одобрено учебно помагало не е подал документи за участие или нито един проект на променено учебно помагало не е одобрен.

(2) В заповедта на министъра на образованието и науката по ал. 1 се определят:

1. образователното направление и възрастовата група/и за предучилищното образование;

2. учебният предмет, класът/класовете, за който е предназначено учебното помагало;

3. учебната година, от която учебното помагало ще се използва;

4. видът на изданието - печатно издание, печатно издание с електронен вариант или електронно издание;

5. срокът за подаване на документите за участие, който не може да бъде по-кратък от 12 месеца от датата на публикуване на заповедта;

6. (отм. - ДВ, бр. 35 от 2018 г., в сила от 24.04.2018 г.);

7. допълнителни условия за участие в процедурата.

(3) Заповедта на министъра на образованието и науката се публикува на интернет страницата на МОН.

Чл. 82. (1) Документите за участие в процедурата за оценяване и одобряване на учебно помагало са:

1. заявление за участие по образец (приложение № 3);

2. проект на учебно помагало под формата на:

а) макет на печатното издание в 11 еднакви екземпляра - когато изданието е печатно или печатно с електронен вариант;

б) цифров носител на електронния вариант в 11 еднакви екземпляра - когато изданието е печатно с електронен вариант;

в) цифров носител на електронното издание в 11 еднакви екземпляра - когато изданието е електронно;

3. заверено „Вярно с оригинала“ от вносителя копие или извлечение от издателски или друг договор, удостоверяващ правото за възпроизвеждане и разпространение, което трябва да съдържа страните по договора, срока, предмета на договора и подписите на страните;

4. документ за платена такса за разглеждане на заявление за одобряване на учебно помагало, определена в Тарифата за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката.

(2) Вносителите може да не подават документите по ал. 1, т. 2, букви „б“ и „в“, ако в заявлението за участие в процедурата по оценяване и одобряване са посочили интернет адрес, чрез който да се осъществи достъп до електронното издание или до електронния вариант на печатното издание.

Чл. 83. (1) Министърът на образованието и науката със заповед определя комисия за провеждане на процедурата за оценяване и одобряване на учебни помагала.

(2) Членове на комисията не могат да бъдат лица, които са автори или рецензенти на внесен в процедурата за оценяване и одобряване проект на учебно помагало или са в други договорни отношения с издателство към момента на провеждането ѝ, които биха повлияли на обективността на оценяването.

(3) Обстоятелствата по ал. 2 се установяват с декларация, подписана от всеки член на комисията.

Чл. 84. Допускането до оценяване на внесените проекти на учебни помагала се извършва от комисията по чл. 83, ал. 1.

Чл. 85. (1) Комисията проверява редовността на внесените документи за участие на закрито заседание.

(2) При установяване на несъответствия на внесените документи с изискванията по чл. 82 вносителите се уведомяват писмено, като се определя двудневен срок за отстраняването им.

Чл. 86. (1) Не се допуска до оценяване проект на учебно помагало:

1. който не отговаря на изискванията по чл. 78, т. 1, съответно чл. 78, т. 2;

2. за който несъответствията във внесените документи не са отстранени в срока по чл. 85, ал. 2;

3. за който не е внесен пълният размер на таксата по чл. 82, ал. 1, т. 4.

(2) За резултатите от закритото заседание комисията изготвя протокол, който съдържа:

1. списък на проектите на учебни помагала, допуснати до оценяване;

2. списък на проектите на учебни помагала, които не са допуснати до оценяване, и основанията и мотивите за недопускането им.

(3) Вносителите се уведомяват писмено за резултатите от допускането в 10-дневен срок от изготвянето на протокола по ал. 2.

(4) В тридневен срок от получаване на съобщението по ал. 3 вносителите на допуснатите до оценяване проекти внасят таксата за извършване на оценяването, определена в Тарифата за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката.

(5) Не се допускат до оценяване проекти, за които не е внесен в срок пълният размер на таксата по ал. 4.

Чл. 87. (1) Оценяването на всеки един проект се извършва от оценители на съдържанието и оценители на графичния дизайн и на полиграфическото изпълнение.

(2) Министърът на образованието и науката утвърждава списък на оценители на проекти на учебни помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, който се състои от специалисти в съответната научна област, експерти от МОН или от РУО, учители, специалисти по графичен дизайн и специалисти в областта на полиграфията.

(3) Списъкът на оценителите се изготвя, изменя и допълва по предложение съответно на ректорите на висшите училища, на директорите на дирекции от МОН или от началниците на РУО, от браншови организации и асоциации в областта на графичния дизайн и на полиграфията.

(4) Оценителите по ал. 1 се определят със заповед на министъра на образованието и науката.

(5) Оценители не могат да бъдат лица, за които са налице съответно обстоятелствата, посочени в чл. 159, ал. 1 ЗПУО.

(6) Липсата на обстоятелствата по ал. 5 се удостоверява с декларация, подписана от всеки оценител.

Чл. 88. (1) Съдържанието на проектите на учебни помагала се оценява от петима оценители - един специалист в съответната научна област, един експерт от МОН или от РУО и трима учители.

(2) При невъзможност да бъде определен специалист в съответната научна област, като оценител се включва учител.

(3) По изключение при невъзможност да бъде определен експерт от МОН или от РУО, като оценител се включва учител.

(4) Всеки оценител по ал. 1 оценява изпълнението на съответните изисквания по глава втора, раздел IV в проекта на учебно помагало и изготвя писмено становище.

Чл. 89. (1) Графичният дизайн на проектите на учебни помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, се оценява от трима оценители.

(2) Всеки оценител по ал. 1 оценява изпълнението на съответните изисквания по глава втора, раздел V и изготвя писмено становище за всеки проект.

(3) Полиграфическото изпълнение на проектите на учебни помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, се оценява от трима оценители.

(4) Всеки оценител по ал. 3 оценява изпълнението на съответните изисквания по глава втора, раздел V и изготвя писмено становище за всеки проект.

Чл. 90. Писмените становища по чл. 88, ал. 4 и чл. 89, ал. 2 и 4 съдържат мотивирана оценка по всяко едно от съответните изисквания по глава втора, обосновано с конкретни примери от проекта, и завършват със заключение „Предлагам за одобрение“ или „Не предлагам за одобрение“. В случаите, в които оценката е „Не предлагам за одобрение“, в заключението се включва мотивирана аргументация с посочване на конкретни изисквания, на които не отговаря проектът.

Чл. 91. (1) За всеки проект на учебно помагало се формира обща оценка, която може да е:

1. „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“;

2. „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“.

(2) Общата оценка е „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“, когато представените становища със заключение „Предлагам за одобрение“ са не по-малко от: три - от оценителите на съдържанието, две - от оценителите на графичния дизайн, и две - от оценителите на полиграфическото изпълнение.

(3) Общата оценка се формира от комисията по чл. 83, ал. 1, за което се съставя протокол. Неразделна част от протокола са становищата на оценителите.

(4) Копия от становищата на оценителите с имената на съответните оценители се предоставят на вносителите на проекти в 3-дневен срок от съобщаването по чл. 92, ал. 3.

Чл. 92. (1) Министърът на образованието и науката със заповед одобрява проектите на учебно помагало, получили оценка „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните

книжки, учебниците и учебните помагала", и отказва да одобри проектите на учебно помагало, получили оценка „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала".

(2) Министърът на образованието и науката одобрява или отказва да одобри проектите на учебно помагало в срок не по-дълъг от четири месеца от изтичане на срока по чл. 81, ал. 2, т. 5.

(3) Актовете по ал. 1 се съобщават на вносителя в 3-дневен срок от издаването им.

Чл. 93. Вносителите се задължават да предоставят в МОН по три екземпляра от одобрените учебни помагала във вида, в който ще се разпространяват, в едномесечен срок от съобщаването по 92, ал. 3.

Чл. 94. За извършването на промени в одобрените по реда на тази глава учебни помагала се прилагат съответно разпоредбите на глава четвърта.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. „Макет" е трайно скрепена с корицата, пълноцветна, двуцветна или едноцветна, странирана разпечатка на цялостната композиция от изображения и текст на подготвеното за печат издание на проекта на познавателна книжка, учебник или учебно помагало.

2. „Учебни помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина" са учебни помагала по образователно направление „Български език и литература", както и по учебните предмети български език и литература, история и цивилизации, география и икономика в частта им, отнасяща се до историята и географията на България, предназначени за обучението, организирано в чужбина по чл. 297 ЗПУО.

§ 2. Министерството на образованието и науката съхранява за срок четири години протоколите на комисиите, заявленията и приложенията към тях документи и три екземпляра от всеки от внесените проекти в процедурите по тази наредба. Екземплярите на одобрените познавателни книжки, учебници, учебни комплекти и учебни помагала се съхраняват до одобряването на нови познавателни книжки, учебници и учебни комплекти по съответните образователно направление/учебен предмет/модул, възрастова група/клас.

§ 3. Разходите за подготовката на проектите на познавателна книжка, на учебник, на учебен комплект и на учебни помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, са за сметка на вносителите. Разходите за разпространението на проектите на учебник и на учебен комплект до училищата са за сметка на вносителите.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. (1) Учебниците и учебните помагала, одобрени при условията и по реда на Наредба № 4 от 1995 г. за оценяване, издаване и разпространение на учебници за системата на средното образование (ДВ, бр. 14 от 1995 г.), Наредба № 5 от 2000 г. за учебниците и учебните помагала (ДВ, бр. 4 от 2001 г.), Наредба № 3 от 2002 г. за

оценяване, одобряване и разпространение на учебници и учебни помагала (ДВ, бр. 30 от 2002 г.), Наредба № 5 от 2003 г. за оценяване и одобряване на учебници и учебни помагала (ДВ, бр. 49 от 2003 г.), продължават да се използват в системата на предучилищното и училищното образование до одобряване на нови познавателни книжки, учебници или учебни комплекти по съответното образователно направление, учебен предмет или модул при условията и по реда на тази наредба.

(2) Учебниците и учебните комплекти, одобрени при условията и по реда на Наредба № 6 от 2015 г. за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала (ДВ, бр. 94 от 2015 г.), продължават да се използват в системата на предучилищното и училищното образование до одобряване на нови учебници или учебни комплекти по съответния учебен предмет при условията и по реда на тази наредба.

(3) До одобряване на нови познавателни книжки, учебници или учебни комплекти при условията и по реда на глава трета в учебниците, одобрени преди влизане в сила на тази наредба, които се използват в системата на предучилищното и училищното образование, могат да се извършват само обективно необходими промени на съдържанието, на графичния дизайн и/или на полиграфическото изпълнение при условията и по реда на глава четвърта.

§ 5. Откритите и неприключили към влизане в сила на тази наредба процедури по оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти се довършват при условията и по реда на тази наредба.

§ 6. Наредбата се издава на основание чл. 22, ал. 3 във връзка с ал. 2, т. 13 и чл. 297, ал. 3 ЗПУО и отменя Наредба № 6 от 2015 г. за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала (ДВ, бр. 94 от 2015 г.).

§ 7. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

Министър: Красимир Вълчев

Приложение № 1 към чл. 45, ал. 1, т. 1

ДО

МИНИСТЪРА

НА ОБРАЗОВАНИЕТО

И НАУКАТА

ЗАЯВЛЕНИЕ

От

(собствено, бащино, фамилно име на вносителя – за физическото лице, или пълно наименование на юридическото лице)

представявано от

(собствено, бащино, фамилно име на представителя)

Адрес на вносителя:

бул./ул./ж.к. ,

гр./с. , пощенски код

община, област

тел./електронен адрес

ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Внасям за оценяване проект на познавателна книжка/учебник/учебен комплект по

(образователно направление/учебен предмет/модул)

(наименование на проекта)

за

(възрастова група/клас/класове или ниво/нива по Общата европейска езикова рамка)

Брой печатни коли

Формат

Цветност

Автор(и) на текста:

Художник – автор на графичния дизайн:

Художник – автор на илюстрациите:

Художник – автор на корицата:

Издател:

Внасям за оценяване проект на учебно помагало

(попълва се в случаите, когато се оценява учебен комплект)

Брой печатни коли

Формат

Цветност

Автор(и) на текста:

Художник – автор на графичния дизайн:

Художник – автор на илюстрациите:

Художник – автор на корицата:

Издател:

Интернет адресът, чрез който да се осъществи достъпът до електронния вариант на печатното издание или електронното издание, е

(попълва се в случаите, когато електронният вариант на печатното издание или електронното издание не е внесен/о на цифров носител)

Прилагам:

1.

2.

3.

4.

Дата:

Подпис:

.....

(име и фамилия)

Печат:

Приложение № 2 към чл. 71, ал. 1, т. 1

ДО
МИНИСТЪРА
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА
ЗАЯВЛЕНИЕ

От

(собствено, бащино, фамилно име на вносителя – за физическото лице, или пълно наименование на юридическото лице)

представявано от

(собствено, бащино, фамилно име на представителя)

Адрес на вносителя:

бул./ул./ж.к. ,

гр./с. , пощенски код

община, област

тел./електронен адрес

ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Внасям за оценяване проект на променена познавателна книжка/променен учебник/променен учебен комплект/променен електронен вариант/променено електронно издание по

(образователно направление/учебен предмет/модул)

(наименование на проекта)

за

(възрастова група/клас/класове или ниво/нива по Общата европейска езикова рамка)

Брой печатни коли

формат

Автор(и) на текста:

Художник – автор на графичния дизайн:

Художник – автор на илюстрациите:

Художник – автор на корицата:

Издател:

Внасям за оценяване проект на учебно помагало

(попълва се в случаите, когато се оценява учебен комплект)

Брой печатни коли, формат

Автор(и) на текста:

Художник – автор на графичния дизайн:

Художник – автор на корицата:

Художник – автор на илюстрациите:

Издател:

Предходното издание е одобрено със Заповед № на министъра на образованието и науката.

Във внесеня проект е извършена промяна на

Интернет адресът, чрез който да се осъществи достъпът до електронния вариант на печатното издание или електронното издание, е

(попълва се в случаите, когато електронният вариант на печатното издание или електронното издание не е внесен/о на цифров носител)

Прилагам:

1.
2.
3.
4.

Дата:

Подпис:

.....

(име и фамилия)

Печат:

Приложение № 3 към чл. 82, ал. 1, т. 1

ДО
МИНИСТЪРА
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА
ЗАЯВЛЕНИЕ

От

(собствено, бащино, фамилно име на вносителя – за физическото лице, или пълно наименование на юридическото лице)

представявано от

(собствено, бащино, фамилно име на представителя)

Адрес на вносителя:

бул./ул./ж.к. ,

гр./с. , пощенски код

община, област

тел./факс/електронен адрес

ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Внасям за оценяване проект на учебно помагало за подпомагане на обучението, организирано в чужбина по

(образователно направление/учебен предмет)

(наименование на проекта)

за

(възрастова група/клас/класове)

Брой печатни коли

Формат

Цветност

Автор(и) на текста:

Художник – автор на графичния дизайн:

Художник – автор на илюстрациите:

Художник – автор на корицата:

Издател:

Интернет адресът, чрез който да се осъществи достъпът до електронния вариант на печатното издание или електронното издание, е

(попълва се в случаите, когато електронният вариант на печатното издание или електронното издание не е внесен/о на цифров носител)

Прилагам:

1.

2.

3.

4.

Дата:

Подпис:

.....

(име и фамилия)

Печат: